

מ"ת 38838/10/13 - אידן (עידן) ברכה- (עציר) - בעצמו נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

23 ינואר 2014

מ"ת 38838-10-13 מדינת ישראל נ' ברכה(עציר) ואח'
38824-10-13

בפני כב' השופט נסר אבו טהה
המבקש
נגד
המשיבה
אידן (עידן) ברכה- (עציר) - בעצמו ע"י ב"כ עו"ד אבנר שמש
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד רמי אלמכאווי

החלטה

1. זוהי בקשה לעיון חוזר במסגרתה עותר המבקש להורות על שחרורו לחלופת מעצר **אחרת** בדמות מעצר בית, בגבעת אולגה (להלן: "**מקום החלופה**"), בביתם של בני הזוג סרגיי ודינאר ישראלילוב לצד אזוק אלקטרוני וצו פיקוח מעצר למשך חצי שנה (להלן: "**הערבים ומנגנון הפיקוח**").
2. בתאריך 17/10/13 הוגש כנגד המבקש כתב אישום המייחס לו לכאורה ביחד עם הנאשם 2 בכתב האישום עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, שוד בנסיבות מחמירות, חבלה במזיד, הסתייעות ברכב לביצוע פשע. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו עד תום ההליכים.
3. בתאריך 23/10/13, הסכים ב"כ המבקש לדבר קיומן של ראיות לכאורה וכן קיומה של עילת מעצר. עם זאת, עתר להפנות את המבקש לקבלת תסקיר מעצר שייבחן חלופת מעצר בדמות מעצר בית בבאר שבע בבית הוריו ובפיקוחם (להלן: "**החלופה הראשונה**"). נטען, כי מדובר במבקש צעיר, יליד 1990 ללא עבר פלילי, למעט רישום בגין העדר משירות צבאי.
4. בתאריך 24/11/13, התקבל תסקיר שירות המבחן שאינו בא בהמלצה חד משמעית לשחרר את המבקש לחלופה הראשונה. עם זאת, ציין שירות המבחן, כי במידה ובית המשפט ישקול שחרורו לחלופה בבית ההורים, המליץ לעבות את החלופה האנושית בפיקוח אלקטרוני לצד פיקוח מעצר למשך חצי שנה, במהלכה ישולב המבקש בקבוצה טיפולית התואמת את צרכיו.
5. בדיון מיום 24/11/13, לאחר שעיינתי בתסקיר ובחנתי את הערבים, דהיינו, הוריו וסביו של המבקש, לא שוכנעתי שיש בחלופה שהוצגה כדי לתת מענה הולם לרמת המסוכנות הנשקפת מצד המבקש לשלום

הציבור וביטחונו. עם זאת, קבעתי כי ניתן יהיה לבחון חלופה **אחרת** מרוחקת מאזור הדרום, הכוללת פיקוח אנושי מלא ומתמיד של ערבים סמכותיים, לצד איזוק אלקטרוני והפקדה כספית משמעותית, הכול באמצעות תסקיר משלים.

6. בתאריך 3/12/13, הונח תסקיר משלים בפני עמיתי כב' השופט יואל עדן, על רקע היות מותב זה בחופשה. שירות המבחן בחן חלופה בדמות מעצר בית בפרדס חנה בביתם של בני הזוג אולגה ושולם אברמוב (להלן: "**החלופה השנייה**"). שירות המבחן לאחר שבחן את הערבים, התרשם, כי מדובר בחלופה סמכותית ומצבת גבולות עבור המבקש, ועל כן המליץ לשחרר את המבקש לחלופה השנייה, גם בשל היותה מרוחקת מסביבתו הטבעית של המבקש וגם כוללת איזוק אלקטרוני ופיקוח מעצר.

7. בתאריך 4/12/13, עמיתי כב' השופט יואל עדן, לאחר שהקשיב לטיעוני באי כוח הצדדים, עיין בתסקיר ובחן את המפקחים, התרשם, כי הערבים המוצעים אשר הופיעו בפניו אינם סמכותיים עבור המבקש. כמו כן, עמד על קושי הערבים לספק פיקוח מלא ומתמיד בכל שעות היממה. על כן, ובהעדר חלופה הולמת, הורה על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים.

8. בתאריך 2/1/14, הוגשה הבקשה דנן, במסגרתה עותר המבקש להורות על שחרורו של המבקש לחלופה בישוב גבעת אולגה, שכונת אזורים 535/10 (להלן: "**מקום החלופה**"), תחת פיקוחם של בני הזוג סרגיי ודינאר ישראלוב. לצד איזוק אלקטרוני, פיקוח מעצר והפקדה כספית (להלן: "**החלופה השלישית**"), חרף ההמלצה השלילית של שירות המבחן.

9. בתאריך 19/1/14, הונח **תסקיר שלישי**, במסגרתו נבחנה החלופה הנ"ל. מהתסקיר עולה ששירות המבחן נפגש עם הערבים- סרגיי בן 50, עובד במפעל "אורדן" בנתניה כמפעיל במשמרת לילה, בין השעות 15:00-24:00. דינאר- בת 50, עובדת כספרית עצמאית, בביתה או בבית הלקוחות על פי דרישה. בני הזוג מסרו, כי הם מתגוררים בדירה בת שלושה חדרים, מתוכם שני חדרי שינה וסלון. חדר שינה אחד משמש את ההורים, ובחדר השני מתגוררים שני הילדים. בני הזוג הציעו ליעד למבקש את חדרם. עוד מסרו, כי בביתם קיים קו בזק, והם נכונים להתקין איזוק אלקטרוני. אשר להיכרותם עם המשיב ובני משפחתו מסרו, כי הינם חברים קרובים של הורי המבקש וכי מכירים את המבקש מגיל ילדות. עוד מסרו, כי הם מודעים לנסיבות מעצרו, ואף הופתעו לשמוע על המיוחס לו. עוד ציינו, כי מודעים לנדרש מהם במשימת הפיקוח, וערוכים למחירים שיידרשו מהם.

התרשמות שירות המבחן

שירות המבחן התרשם מרצונם ודאגתם של הערבים לסייע למבקש ולמשפחתו במצבו הנוכחי, מהתגייסותם ונכונותם לשים את צרכיו של המבקש לפני צרכיהם האישיים. עם זאת סבור השירות, כי התנאים הפיזיים שתוארו על ידי הערבים, הינם תנאים קשים אשר לא יאפשרו להם לשמש כחלופה לאורך זמן, וכי הדבר יגבה מהם מחיר אישי, משפחתי וזוגי קשה ביותר. עוד סבור שירות המבחן, כי תתכן

אף פגיעה כלכלית בפרנסתה של דינאר לאור העובדה שתתקשה לקבל לקוחות בביתה בעת הימצאותו של המבקש בבית. עוד מתרשם שירות המבחן, כי הערבים אינם מודעים לדפוסי אישיותו והתנהלותו הבלתי מקדמת בתקופה שקדמה למעצרו, ואינם מודעים לקשריו החברתיים ולתפיסותיו כיום. עוד מציין השירות, כי לא ברור להם עד כמה יוכלו להוות בעבור המבקש דמות מצבת גבול ולהשפיע על אורחותיו של המבקש.

לסיכום, שירות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה לשחרורו של המבקש לחלופה המוצעת.

10. **ב"כ המבקש** עתר לשחרר את המבקש לחלופה המוצעת, שכן היא מרוחקת גיאוגרפית מרחק רב מסביבתו הטבעית של המבקש, כוללת פיקוח של שני ערבים נורמטיביים, המכירים היטב את המבקש ואת בני משפחתו שנים ארוכות. אשר לקושי עליו עמד שירות המבחן ביחס לתנאי המגורים בחלופה (דירה קטנה, הערבה מקבלת לקוחות בביתה - מטבע עבודתה כספרית), נטען, כי המדובר בהסתייגות משקולי נוחיות, ולא משקולי מהות החלופה. יתרה מכך נטען, כי הערבה בחקירתה בבית משפט הביעה הסכמתה שלא לקבל לקוחות בביתה לאורך תקופת הפיקוח, גם אם ההליכים ימשכו חודשים רבים, וזאת כדי להתפנות למשימת הפיקוח על המבקש. עוד הציעה שהמבקש ילון יחד עם ילדיה בחדר הנוסף. עוד הדגיש ב"כ המבקש, כי לצד הפיקוח האנושי מוצע פיקוח אלקטרוני, והפקדה כספית משמעותית, וזאת לשם הצבת גבולות חיצוניים להתנהגותו של המבקש. עוד הפנה ב"כ המבקש, **לתסקיר הראשון** (מיום 24/11/13) **והשני** (מיום 3/12/13), שבאו בהמלצה לשחרור המבקש לאחר שהשירות שניתן לצמצם את רמת הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בעזרת החלופה לצד איזוק אלקטרוני. עוד הדגיש שירות המבחן, כי גילו הצעיר ומעצרו הממושך עלול להעמיק את התנהלותו השולית ולחשוף אותו לחברה עבריינית ביתר שאת. עוד נטען, כי המבקש נתון במעצר לראשונה בחייו **תקופה של 4 חודשים**, וגם נתון זה יש בו כדי להפחית מרמת המסוכנות ולהרתיע את המבקש מלחזור על התנהגות דומה בעתיד. ב"כ המבקש הפנה לאסופת פסיקה התומכת בגישתו.

11. **ב"כ המשיבה** מנגד, עתר לדחות את הבקשה לעיון חוזר ולהותיר את המבקש עצור עד תום ההליכים המשפטיים כנגדו. לשיטתו, המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמבקש כפי שעמד עליה בהרחבה כב' השופט יואל עדן בהחלטתו מיום 4/12/13 עומדת בעינה. עוד נטען, כי שירות המבחן בחן את החלופה המוצעת ולא בא בהמלצה חיובית. מה גם, שירות המבחן עמד על הקושי הפיזי בתנאי החלופה, וכן על התרשמותו, כי הערבים יתקשו לעמוד לאורך זמן כחלופה עבור המבקש, וכן, כי אינם מודעים לדפוסי אישיותו והתנהלותו של המבקש, חרף תפיסתם של הערבים כי יכולים להוות עבורו דמות מצבת גבולות. עוד הפנה ב"כ המשיבה לפסיקה המצדדת בקיומן של טעמים נכבדים כדי לסטות מהמלצה שלילית של שירות המבחן, טעמים שלא קיימים לשיטת המשיבה בעניינו של המבקש.

12. בפניי התייצבו בני הזוג ישראלוב וחזרו על הסכמתם ורצונם ונכונותם לשמש חלופת מעצר עבור המבקש ולפקח עליו לסירוגין. עוד הצהירה בפניי גב' דינאר ישראלוב על התחייבותה שלא לקבל לקוחות בביתה - כספרית עצמאית, כל עוד תשמש חלופת מעצר עבור המבקש, וזאת במטרה להתפנות

הערבים שנבחנו ונחקרו על ידי הצדדים וכן על ידי המשפט, הותירו רושם מאוד חיובי כאנשים רציניים, אחראיים, המבינים את משמעות התחייבותם כערבים וכמפקחים עבור המבקש. יצוין גם שירות המבחן התרשם מהתגייסותם ונכונותם, גם במחיר לשים את צרכיו של המבקש לפני צרכיהם האישיים.

13. המבקש יליד 1990, ולחובתו עבירה של העדר מהשירות הצבאי. לצורך הדיון בבקשה זו, יש לראות למעשה כנעדר עבר פלילי. סיים 10 שנות לימוד, שירת בצבא שירות חלקי. הינו הבן הבכור למשפחה המונה זוג הורים, וחמישה אחים. אחד מאחיו חייל המשרת בחיל המודיעין, ושלושת אחיו הנוספים לומדים במסגרות לימודים התואמות גילם. המשיב בגיל 21 נישא לבת זוג אולם בחלוף תקופה בני הזוג התגרשו בבית הדין הרבני (7/11/13). בעברו, עבד לסירוגין עם אביו במוסך, ובהמשך עבד בתחום המוסיקה כתקליטן במסיבות ובמועדונים באזור הדרום, גם כסוכן מכירות של חברת פלאפון, וגם כנהג משאית במשך שנתיים.

שירות המבחן בתסקיר הראשון מיום 24/11/13, התרשם מקיומה של רמת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק שניתן לצמצמה בעזרת חלופה מפקחת, "**בבואנו לגבש המלצתינו ביחס לשחרורו של עידן לחלופה בבית הוריו התלבטנו, מחד רמת הסיכון מחייבת חלופה משמעותית אשר תוכל להוות עבורו גבול סמכותי, ומאידך, המשך המעצר עלול להביא להדרדרות ונסיגה במצבו...במידה ובית המשפט ישקול שחרור לבית ההורים אנו ממליצים לחזק את החלופה האנושית בפיקוח אלקטרוני, לצד פיקוח מעצר**".

מסקנה דומה של שירות המבחן גם בתסקיר השני מיום 3/12/13 "**על רקע הערכתנו בתסקירנו הקודם כי קיים סיכון להתנהגות עוברת חוק אשר ניתן לצמצמה בעזרת חלופה מפקחת, אנו סבורים כי מאחר ומדובר בחלופה המרוחקת ממקום מגוריו של עידן, וכי המדובר בחלופה סמכותית, אנו סבורים כי יש מקום לשחרר את עידן לחלופת מעצר בביתם של בני הזוג אברמוב בשילוב עם אזוק אלקטרוני וצו פיקוח מעצר**".

14. כידוע סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים מחייב לבחון האם ניתן להשיג את מטרת המעצר באמצעות חלופת מעצר שפגיעתה בחירות הנאשם פחותה. עוד נקבע בפסיקה, כי חלופת המעצר נדרשת להפחית ולהכהות במידה רבה את עילת המעצר (מסוכנות או חשש לשיבוש הליכי משפט). אך אין מדובר בחלופה "הרמטית" שכן אין זה מעצר מאחורי סורג ובריאח מכאן סיכון קיים לעולם, אך השאלה היא - מה מידת ההסתברות להתממשות הסיכון. עוד בעניין זה נקבע בפסיקה, כי חלופת מעצר איננה נועדת אלא ליצור רמה סבירה של ביטחון, להבדיל מוודאות, להשגת מטרת המעצר בדרך אחרת (ראה לעניין זה בש"פ 6927/09).

תקופת המעצר כגורם מרתיע ורכיב בשקילת שחרור - המבקש נתון לראשונה בחייו במעצר למעלה

מארבעה חודשים. תקופת המעצר בה נתון המבקש מהווה גם היא גורם מרתיע במובן זה שהמבקש, שאין לו עבר פלילי ידע כי אם יפר תנאי שחרור שיקבעו יהיה בכך עילה להחזירו למעצר. יש להניח שידיעה זו תהווה גורם מרתיע נוסף, מעבר לסדרי הפיקוח שייקבעו (ראה לעניין זה בש"פ 10535/08).

המלצת שירות המבחן - אכן קיימת גישה המצדדת, כי סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תיעשה באופן חריג, ומקום בו קיימים לכך טעמים כבדי משקל. עם זאת, נותר שיקול הדעת בהחלטה בדבר מעצרו של נאשם בידי בית המשפט, אשר רשאי שלא לאמץ את ההמלצות המובאות בתסקיר, שהינו אחרי הכל, אך אמצעי וכלי עזר לשם קבלת אינפורמציה עובר לקבלת ההחלטה (ראה בש"פ 9189/09).

15. על רקע המתואר לעיל, ולאחר שבחנתי את מכלול השיקולים הרלוונטיים, שוכנעתי שיש בחלופה השלישית שהוצגה כדי להשיג את תכלית המעצר. דהיינו, לצמצם את רמת המסוכנות הלכאורית הנשקפת מצד המבקש בשים לב לאופי המעשים ונסיבות ביצוען לכאורה כמתואר בעובדות כתב האישום, וזאת מהטעמים הבאים: **ראשית**, במהותם שלושת התסקירים שגובשו בעניינו של המבקש לא פסלו באופן עקרוני היתכנותה של חלופת מעצר בעניינו של המבקש. **שנית**, שירות המבחן סבר לאורך כל הדרך, כי מדובר ברמת מסוכנות שניתן לאיינה באמצעות חלופה משמעותית וסמכותית, הכוללת פיקוח אנושי ואלקטרוני, לצד פיקוח מעצר של שירות המבחן. **שלישית**, התרשמתי הישירה מהערבים נשוא החלופה השלישית הייתה חיובית מאוד, שכן מדובר בערבים רציניים, אחראיים, המסוגלים להציב גבולות להתנהגותו של המבקש שמכירים אותו היטב עוד מילדותו. כמו כן, בכוונתי לעבות את החלופה בפיקוח אלקטרוני, שיש בו כדי לסייע בהצבת גבולות חיצוניים עבור המבקש. **רביעית**, מדובר בחלופה מרוחקת מרחק רב מסביבתו הטבעית של המבקש בשים לב להחלטתי מיום 24/11/13. **חמישית**, בפניי בחור צעיר, ללא עבר פלילי, לראשונה בחייו נתון במעצר תקופה של **ארבעה חודשים**, והתרשמתי שתקופת מעצר זו הותירה את אותותיה ואף מהווה גורם מרתיע נוסף עבור המבקש, לבל יפר את תנאי השחרור בערובה. אף שירות המבחן התרשם שהמשך מעצרו של המבקש עלול להוביל לנסיגה והדרדרות במצבו. עוד אציין, כי טרם נקבע מועד להוכחות בתיק העיקרי. **שישית**, הסתייגות שירות המבחן מהחלופה המוצעת הינה הסתייגות שעניינה שיקולי נוחיות ולא שיקולי מהות. לעניין זה יודגש, כי הערבה הגב' דינאר הצהירה בפניי שלא תקבל לקוחות בביתה- כספרית, ותתפנה למשימת הפיקוח על המבקש יחד עם בעלה לסירוגין- נתון זה לא היה בפני שירות המבחן. בסופו של יום, איזון מכלול הנסיבות מטום את הכף לעבר שחרורו של המבקש, ולגישתי, מהווים במצטבר טעמים כבדי משקל בכדי לסטות מההמלצה השלילית בתסקיר השלישי. על אף שאינני סבור שבמקרה זה נדרשים טעמים כבדי משקל, בשים לב ששירות המבחן בתסקיר הראשון לא פסל חלופה בבית ההורים בבאר שבע. בעוד בתסקיר השני, המליץ לשחרר לחלופה בפרדס חנה.

16. **אשר על כן הנני מורה על שחרורו של המשיב בתנאי הערובה הבאים:**

א. המבקש ישהה במעצר בית מלא בנבעת אולגה שכונת אזורים 535/10 בפיקוחם של בני הזוג סרגיי ודינאר ישראלוב, לסירוגין.

- ב. איזוק אלקטרוני.
- ג. הפקדה כספית על סך 15,000 ₪.
- ד. חתימת ערבות עצמית על סך 50,000 ₪.
- ה. כל אחד מהערבים יחתום ערבות צד ג' על סך 50,000 ₪.
- ו. צו פיקוח מעצר של שירות המבחן למשך שישה חודשים.
- ז. נאסר על המבקש ליצור קשר במישרין או בעקיפין עם מי מהמעורבים בפרשה.
- ח. המבקש ילווה לדיונים שייקבעו בעניינו בבית המשפט והן לפגישות בשירות המבחן על ידי אחד הערבים.

המבקש יעצר עד תום ההליכים עד למילוי כלל תנאי השחרור בערובה.

המזכירות תשלח את ההחלטה למפקח על האזוק האלקטרוני ולשירות המבחן.

ניתנה והודעה היום כ"ב שבט תשע"ד, 23/01/2014 במעמד הנוכחים.

נסר אבו טהה, שופט

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

מורה על עיכוב החלטתי ל-24 שעות.

ב"כ המבקשת יעשה מאמץ להודיע דבר החלטתו עוד היום. השעה כעת 11:35.

ניתן להחל בהחמת הערבויות.

ניתנה והודעה היום כ"ב שבט תשע"ד, 23/01/2014 במעמד הנוכחים.

נסר אבו טהה, שופט